

Vztahy globálního Severu a Jihu **- etablování současné světové** **ekonomiky**

Úvod do mezinárodních vztahů 2019

Historické epochy

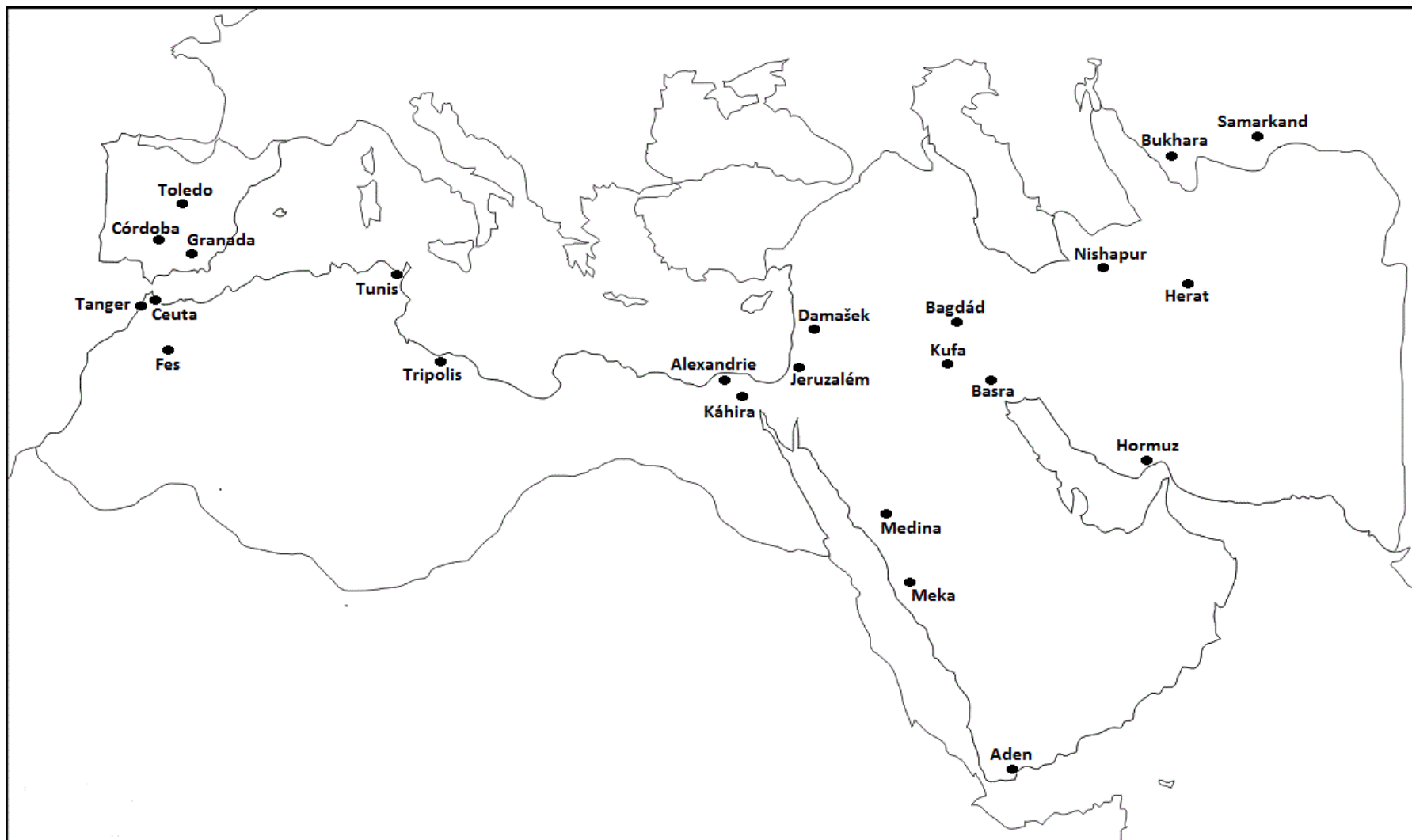
Evropská expanze (od 15 st.)

- Překonání periferní pozice Evropy (Islámský svět); Italské zprostředkování;
- Portugalské a Nizozemské impérium v Asii a Španělské v Americe;
- Merkantilistické války (hegemonické války);

„Pax Britanica“ (1815-1913)

- Imperiální války s rivaly;
- Otevírání trhů (zapojení východních říší) a imperiální dělba práce.
- Nové a staré trhy.

Umajjovský (661-750) a Abbásovský (750-1258, 1571) chalífát

Benátky (992-1797) a Janov (1005-1797)

Portugalské impérium

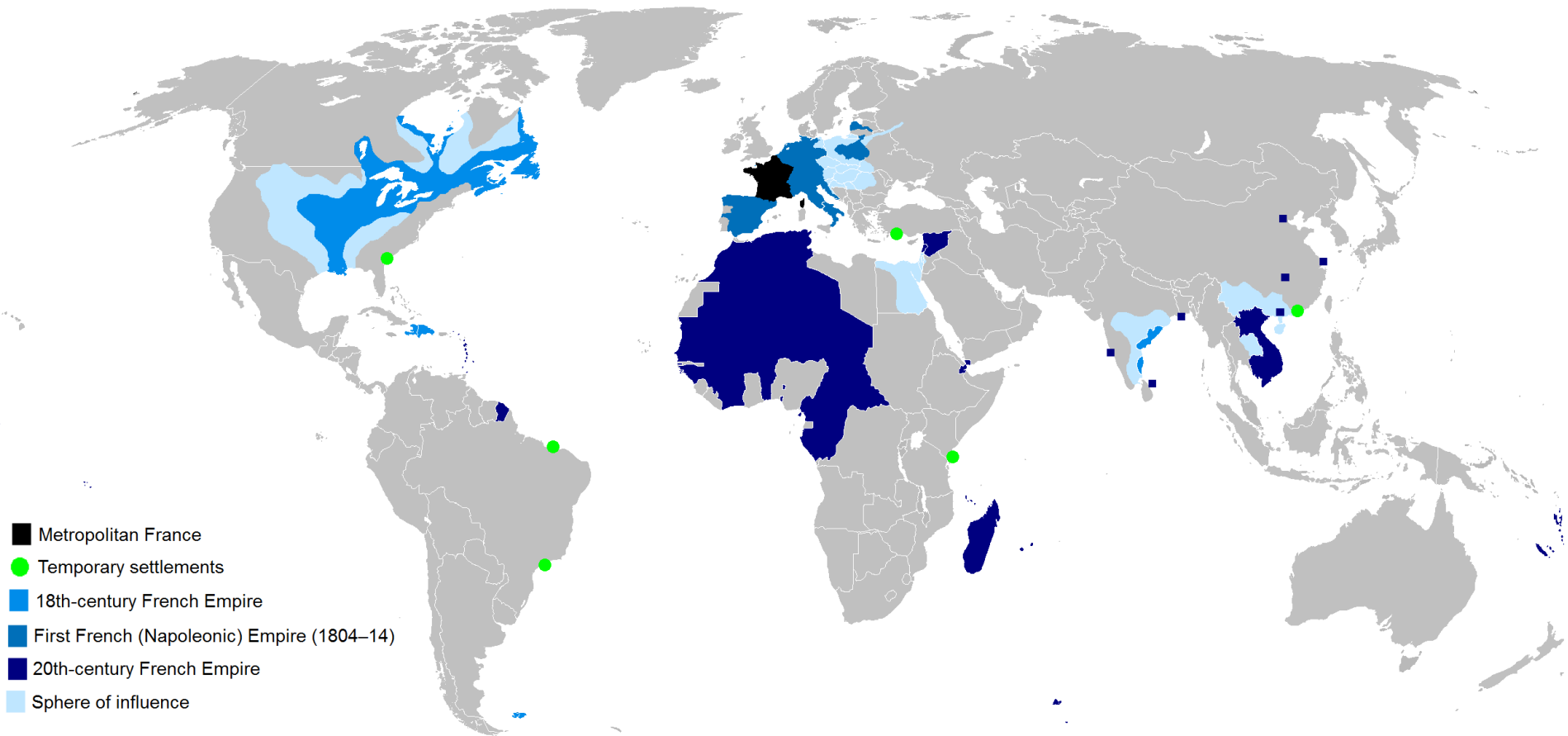
Nizozemské impérium

Ambon (1605); Jakarta (1619); Nagasaki (1639); Malaca (1641); Cape (1652); Cochin (1662)

Brazil (1581); New Amsterdam (1625)...

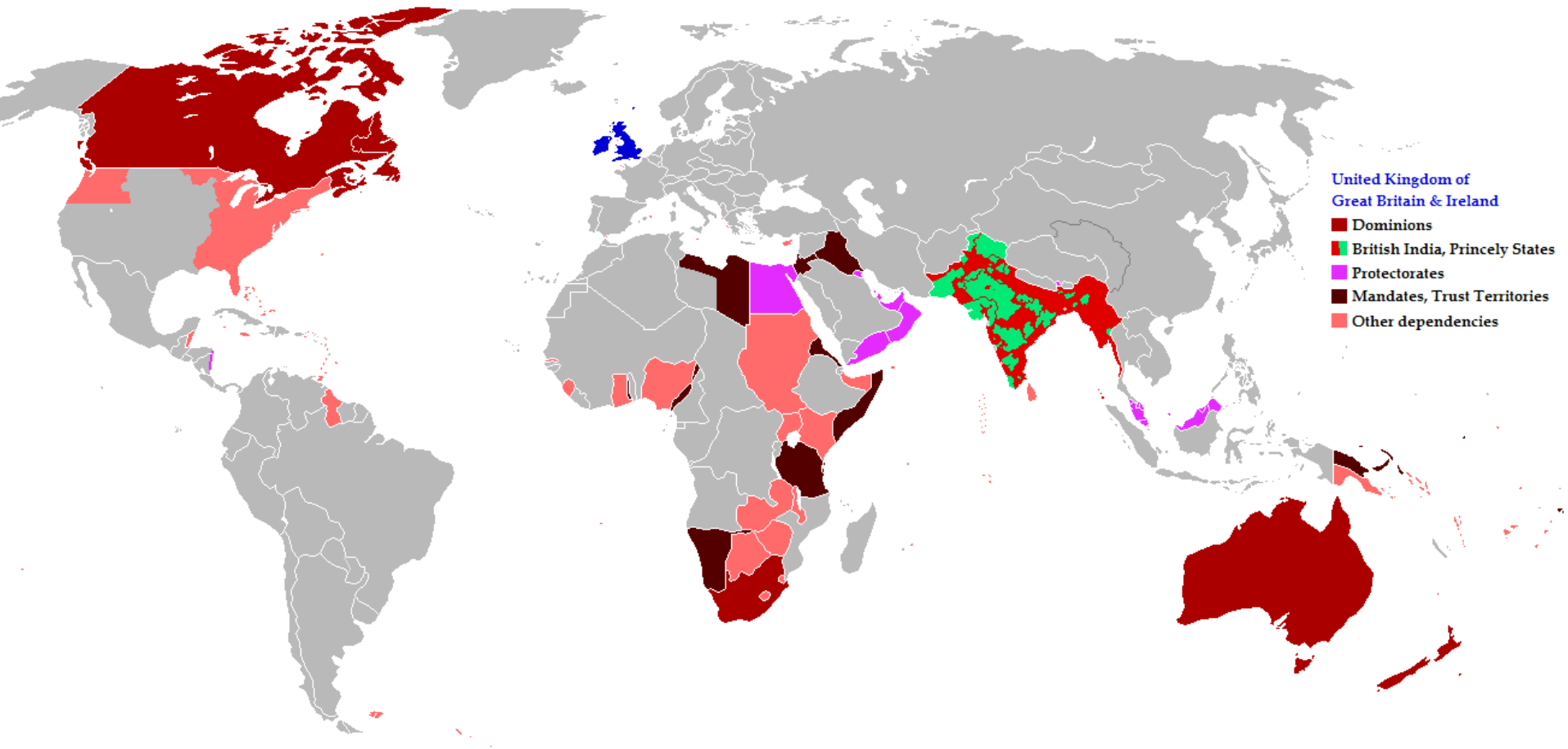
Francouzské impérium

Quebec (1608); Fr.Guayana (1624); Senegal (1624); Pondicherry (1674); St. Domingue (1664);

Algeria (1830); Indochina (1858); Syria (1860); Morocco (1911)...

Britské impérium

Jamestown (1607); Hudson (1670); Barbados (1627); Jamaica (1655); Plassey (1757); Australia (1787); Cape (1806); Singapore (1819); Malaca (1824); Opium (1839-1860); Raj (1858)...

Období světových válek

- Dezintegrace světové ekonomiky a protekcionismus.
- Konfliktní povaha mezinárodních ekonomických vztahů.

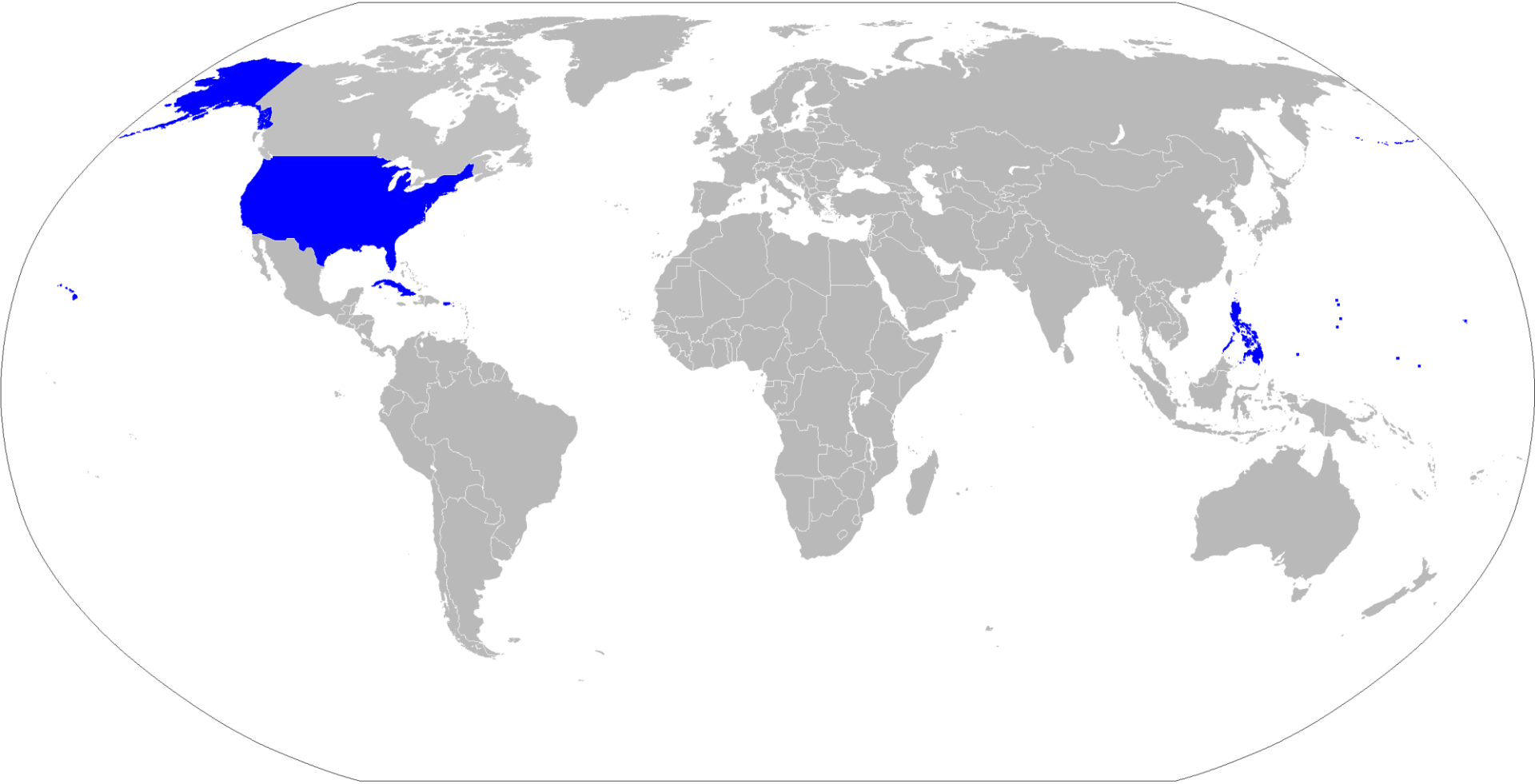
„Pax Americana“

- Kapitalistická ekonomická soustava;
- Hegemonie USA;
- Liberalizace obchodu a rychlý hospodářský růst;
- Liberalizace kapitálových toků - krize.

Intenzivní interdependence

- Jednotná integrovaná světová ekonomika (integrace východního bloku).
- Volné kapitálové, investiční a obchodní toky.
- Nerovnoměrná konvergence.
- NICs: Japonsko, J.Korea, Tchajwan...
- Emerging markets (EMs): Čína, Indie, Brazílie, Mexiko.

Americké impérium

Japan (1853); US-SPA war (1898+); Philippines (1899-1902)...

Chudoba a aspirace

- Od 1945 – **50 let rozvojové politiky** – růst rozdílů mezi bohatými a chudými (?)
- Dva **rozdílné přístupy** k problematice rozvoje – **ortodoxní přístup** a **kritická alternativa** (*Baylis, Smith*).
- **Chudoba:**
 - materiální aspekty by měly být zajištěny prostřednictvím **trhu a peněz** (chudý je kdokoliv mimo trh);
 - prostřednictvím přirozené míry **soběstačnosti a komunitně** regulovaných společných zdrojů (preference soběstačnosti místo trhu).
- Po **1945 vítězství liberálního vidění** + spojení **rozvoje** a **hospodářského růstu**.

Globální dělba práce

Vyspělé průmyslové země (AICs)

- **Kapitálově** a kvalifikačně **náročné** zboží (léky, software, biotechnologie, telekomunikace, letectví, výzkum a vývoj)..

Nově industrializované země (NICs)

- **Dospělé** a relativně standardizované zboží kapitálově náročné (polovodiče, počítače, automobily, ocel) – ještě ne inovace..

Druhá vlna NICs

- *Zboží **náročné na práci** (obuv, textil, montované produkty) – ještě ne kapitálově náročné zboží..*

Ostatní rozvojové země (DCs)

- **Komodity** využívající přírodní zdroje (paliva, nerosty, zemědělské plodiny)... nízké zapojení.